

Östermalms stadsdelsförvaltning

RIKTLINJER FÖR FÖRENINGSBIDRAG TILL FRIVILLIGA ORGANISATIONER

Antagna av Östermalms stadsdelsnämnd 2000-11-23

Allmänt

Stockholms stad kan genom Östermalms stadsdelsnämnd bevilja bidrag till frivilligorganisationer som på lokal nivå bedriver frivilligt socialt arbete som är förenligt med socialtjänstens mål och inriktning. Stadsdelsnämnden kan också ge kultur-, evenemangs- och aktivitetsbidrag till föreningar.

Bidragsgivningens syfte är att stödja och stimulera stadens invånare att i organiserade former engagera sig i frivilligt arbete.

Det är viktigt att det verksamhetsstöd som utgår till frivilligorganisationerna har en vitaliserande funktion. Att nya initiativ, idéer och verksamheter uppmuntras är en viktig del i uppkomsten och utvecklandet av föreningslivet.

Grundläggande villkor

Verksamheten

Stadsdelsnämndens bidrag kan sökas av föreningar med verksamhet, som utgör komplement eller alternativ till nämndens egna insatser. Verksamheter ska prioriteras som är direkt individstödande och som organiserar och aktiverar människor vilka av olika anledningar behöver särskilt stöd för att klara ett självständigt och människovärdigt liv.

Exempel på organisationer, som kan beviljas bidrag, är sådana som bedriver rådgivning och hjälpverksamhet för pensionärer, personer med psykiska eller fysiska funktionshinder, barn och ungdomar i riskzon eller föreningar som bedriver förebyggande arbete för missbrukare. Bidrag kan också beviljas till föreningar som bedriver förebyggande insatser bland äldre.

Bidrag kan också ges till projekt eller som initialt stöd till nystartade verksamheter.

Kulturprogram med inriktning på barn och ungdom prioriteras. Sådana bidrag kan även avse kulturinsatser som kompletterar nämndens egna verksamheter inom grundskolor, förskolor och bibliotek. Exempel kan vara musik, konst och kulturundervisning.

Stadsdelsnämndens bidragsgivning till att stödja och stimulera stadsdelens invånare till att i organiserade och demokratiska former engagera sig i frivilligt socialt och kulturellt arbete.

Bidragen får ej användas till ren hobby- eller fritidsverksamhet för vuxna.

Organisationsformer

Stadsdelsnämnden beviljar bidrag endast till föreningar som bedriver utpräglad lokal verksamhet och som riktar sin verksamhet till stadsdelens invånare.

För att godkännas för bidragsgivning bör föreningen vara ideell, d v s uppbyggd efter demokratiska principer och inte vinstdrivande. Föreningen ska ha av medlemmarna godkända

stadgar och av medlemmarna utsedd styrelse samt utsedda revisorer för granskning av styrelsens förvaltning.

Som huvudprincip ska bidrag inte utgå till föreningar som har bidrag från annan kommunal nämnd, landsting eller staten eller med omfattande egen finansierad verksamhet. Som exempel kan nämnas föreningar som i sin verksamhet säljer tjänster eller egna produkter och som inte i är beroende av stadsdelsnämndens bidrag. Detta kan även avse föreningar vars huvudorganisation erhåller bidrag från annan nämnd, där bidraget avses täcka även kostnader för lokal verksamhet i stadsdelen.

Undantagna från bidrag är politiska föreningar, fackföreningar, yrkes- eller arbetsplatsföreningar samt aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag eller enskilda firmor. Ej heller kan bidrag beviljas till enskilda personer.

Till undantagen från bidrag hör också ekonomiska föreningar, vars syfte, enligt lagen om ekonomiska föreningar, primärt är att främja medlemmars ekonomiska intressen.

När det gäller stiftelser bör huvudregeln vara att dessa ej godkänns som bidragstagare, eftersom brukarinflytande som regel saknas och insynen oftast är mycket begränsad.

Undantag för stiftelser kan göras om verksamheten bedöms som synnerligen angelägen och den aktuella verksamheten är organiserad på ett sådant sätt som innebär ett reellt brukarinflytande.

Lokala verksamhetsbidrag ska inte beviljas för att täcka verksamhet som avser tillhandahållande av platser för vård eller sysselsättningsåtgärder. Sådan verksamhet ska finansieras på sedvanligt sätt genom vårdplatsavtal eller abonnemangsavtal.

Riks- och länsorganisationer samt paraplyorganisationer bör godkännas endast om särskilda skäl föreligger. Sådana skäl kan vara att huvudorganisationen genom sin lokala organisation bedriver en utpräglad lokal hjälp och stödverksamhet som komplement till nämndens egen verksamhet och detta inte täcks av andra bidrag.

Bidrag till föreningar med geografisk verksamhetsinriktning som är stadsövergripande, d.v.s. där staden som helhet utgör ett intresseområde för organisationens verksamhet ska tillgodoses av socialtjänstnämnden.

Upphandling

Det är viktigt att bidrag som ges till frivilligorganisationer inte skapar en obalans mellan den bidragstagande organisationen och andra aktörer på marknaden. Upphandlingsskyldighet föreligger om bidragsgivningen vid en samlad bedömning kan anses utgöra ett uppdragsförhållande där stadsdelsnämnden betalar för en utförd prestation enligt ett avtal. Vid oklarheter i bedömningen bör stadens juridiska avdelning kontaktas.

Olika slag av bidrag

Bidragen kan vara av två olika typer: verksamhetsbidrag och projektbidrag.

Stadsdelsnämndens bidrag kan utgöra stöd för att täcka del av organisationens kostnader tillsammans med andra bidragsgivare eller andra inkomstkällor.

Verksamhetsbidrag

Verksamhetsbidraget är ett stöd till föreningar vars verksamhet av stadsdelsnämnden bedömts som värdefull och bedöms som ett komplement till nämndens egen verksamhet.

Grundregeln är att bidraget inte kan, med hänsyn till budgetordningen, beviljas för mer än ett år i taget, men att det ändå bör prövas mer långsiktigt.

Det kan dock finnas skäl som talar för att beslut om bidrag ska omfatta längre perioder än ett år. Beslutar stadsdelsnämnden om bidrag för längre perioder än ett år ska följande delar beaktas i beslutet:

1. Bidraget ska inte regleras genom avtal eftersom parterna då avtalar om ersättning och prestation, vilket kan medföra att bidraget är att betrakta som ett köp och att upphandlingsskyldighet därmed föreligger.
2. Beslutar stadsdelsnämnden om att bidraget ska utgå med delbetalningar under flera år ökar behovet av att villkora bidraget så att det kan utges enbart om verksamheten bedrivs i enlighet med ansökan.
3. Eftersom stadsdelsnämnden inte ska avtala om villkor (enligt punkt 1), så måste dessa villkor och förutsättningar för utbetalning istället framgå som en del av själva bidragsbeslutet. Av beslutet ska det då framgå att om verksamheten inte bedrivs i enlighet med ansökan om bidrag så kan utbetalningen av bidraget komma att stoppas och utbetalt bidrag komma att återkrävas.
4. Stadsdelsnämnden är efter att beslut om bidrag fattats skyldig att utge bidraget förutsatt att villkor för bidraget uppfylls. Ändring av gynnande beslut är inte tillåtet enligt Förvaltningslagen.

Bidraget ska avse stöd till den direkta verksamheten och kan inkludera driftskostnader i form av hyra, personal och övriga kostnader. Vid bedömning av bidrag ska t ex kostnadseffektivitet för lokaler uppmärksammas och relateras till verksamhetens behov. Samordningslösningar för lokaler mellan olika föreningar bör prövas.

Vid ansökan ska tydlig målbeskrivning anges och hur verksamheten ska följas upp. Ekonomiska omständigheter och andra sökta och beviljade bidrag ska också redovisas.

Projektbidrag

Projektbidrag kan sökas som initialt stöd till organisationer som vill pröva nya verksamhetsformer eller tidsbegränsade projekt. För varje projekt ska finnas projektmål som ska vara möjliga att utvärdera.

Under rubriken projektbidrag kan även tidsbegränsade kultursatsningar och evenemang ingå.

Projektbidrag kan beviljas oberoende av om föreningen erhåller verksamhetsbidrag. Bidrag bör även kunna sökas för mera tidsbegränsade evenemang.

Projektbidrag är alltid begränsat till ett visst projekt och beviljas maximalt för två år i taget. Bidraget kan sökas under hela året.

Hur man söker bidrag

Verksamhetsbidrag

Bidrag söks en gång per år på fastställd blankett som stadsdelsnämnden tillhandahåller. Bidragsansökan ska lämnas senast 1 oktober avseende nästkommande års verksamhet.

Föreligger särskilda skäl kan ansökan godtas även om den inkommer efter den 1 oktober. Dessa skäl omfattar:

1. De fall då föreningens interna organisation gör att den inte kan presentera aktuell verksamhetsplan/budget för nästkommande år (p g a intern budgetordning). Föreningen ska dock uppmanas att förändra sina rutiner så att verksamhetsplan/budget hinner sändas till stadsdelsnämnden före den 1 oktober.
2. I fall där särskilda personliga skäl inom föreningen gör att ansökan blivit fördröjd.

Ansökan ska innehålla

- Uppgifter om föreningen, medlemsantal och lokaler
- Verksamhetens mål, inriktning och innehåll samt verksamhetsuppföljning
- Ekonomiska omständigheter, kostnader, andra bidragsgivare och övriga intäkter
- Till ansökan ska fogas stadgar, verksamhetsplan, verksamhetsberättelse, budgetplan och ekonomisk redovisning.

Ansökan ska vara undertecknad av föreningens ordförande och kassör/firmatecknare.

Ofullständiga ansökningar återsändes för komplettering.

Projektbidrag

Bidrag kan sökas under hela året på fastställd blankett som stadsdelsnämnden tillhandahåller.

Ansökan ska innehålla:

- Beskrivning av projektplan och anledningen till projektet
- Långsiktiga och kortsiktiga mål, målgrupp, aktiviteter, samverkanspartners, och förväntade resultat
- Tidplan, kostnader, övriga bidrag och intäkter samt uppföljning.

Ansökan om bidrag till tillfälliga evenemang och kulturaktiviteter sker på en förenklad ansökningsblankett, där syfte och ändamål beskrivs kortfattat. Insatserna är kortfristiga och tillfälliga till relativt små kostnader.

Beslut om bidrag

Allmänna delegationen beslutar om bidrag till utomstående föreningar inom beloppsgränsen 50 000 kronor per förening och år. Bidrag över denna nivå underställs nämnden för beslut.

Avvägning mellan verksamhetsbidrag och projektbidrag måste göras efter en samlad bedömning av inkomna ansökningar. I huvudsak dominerar dock behovet av verksamhetsbidrag. Det ankommer på respektive programchef att fördela erforderliga medel till de båda bidragstyperna.

Stadsdelsförvaltningen kan avvisa en ansökan om denna inte faller inom ramen för stadsdelsnämndens ansvarsområde, d v s inte uppfyller villkoren för nämndens stöd. Avvisade ansökningar ska anmälas till allmänna delegationen.

Utvärdering, uppföljning och kontroll

En förutsättning för stadsdelsnämndens bidrag är att organisationerna bifogar stadgar, verksamhetsberättelse, ekonomisk redovisning, verksamhetsplan och budget för kommande år till bidragsansökan. Dessa dokument ska vara så utformade att verksamheter och aktiviteter samt kostnader kontinuerligt kan avläsas.

Inom ramen för förvaltningens uppföljningsansvar bör granskning och utvärdering ske i samarbete med organisationen. Vid behov ska förvaltningen samråda och inhämta upplysningar från andra organ som kan ha betydelse för det aktuella bidragsärendet.

Verksamhetsbidrag är ett stöd till den mottagande organisationens verksamhet och ska användas för det ändamål som angetts i ansökan.

Uppföljning av projekt och projektbidrag görs av förvaltningen och kan regleras i överenskommelse med bidragstagaren.

Inlämnade felaktiga uppgifter eller avvikelser från överenskommen verksamhet kan medföra återbetalningsskyldighet.

Utbetalningsrutiner

Handläggning av verksamhets- och projektbidrag sker inom respektive programområde. Utbetalning av verksamhetsbidrag, större belopp, sker kvartalsvis eller på det sätt som överenskommit.

Projektbidrag utbetalas enligt i varje särskilt fall träffad överenskommelse. Utbetalningar ska knytas till överenskommelse om prestationer och vad som anges i projektplan eller annat underlag till fortsatt betalning.